

REPUBLIKA E KOSOVËS
REPUBLIC OF KOSOVO
REPUBLIKA KOSOVO

KOMUNA E KLINËS
MUNICIPALITY OF KLINA
OPŠTINA KLINA

www.komuna-kline.org

Draft Plani i Veprimit për Barazi Gjinore 2022-2023

Përmbaja

HYRJE

Metodologjia

SHTYLLA I Fuqizimi ekonomik dhe mirëqenia sociale

SHTYLLA II: Të Drejtat e Grave, Qasja në Drejtësi dhe Siguria.

Objektivat e Programit për Zyrën e Barazi Gjinore

Plani i Veprimit për zbatimin e ZBGJ- 2022-2023

1.HYRJA

Hartimi i Planit të Veprimit për Barazi Gjinore është obligim që del nga Ligji për Barazi Gjinore 05/L 020. Kushtetuta e Republikës së Kosovës, përcakton konventat ndërkombëtare për të drejtat e njeriut sikurse Konventa për Eliminimin e të Gjitha Formave të Diskriminimit ndaj Grave (njohur si CEDAW), Rezoluta 1325 e Kombeve të Bashkuara mbi Gratë, Paqen dhe Sigurinë drejtpërsëdrejti të aplikueshme në legjislacionin vendor dhe në rast konflikti konsiderohet të ketë prioritet ndaj akteve dhe ligjeve të nxjerra nga institucionet publike.

2. METODOLOGJIA

Në dhjetor të vitit 2016, Agjencia për barazi Gjinore identifikoi këto tri shtylla strategjike të Programit të Kosovës për Barazi Gjinore: Fuqizimi Ekonomik dhe Mirëqenia Sociale; Zhvillimi Njerëzor, Rolet dhe Marrëdhëniet Gjinore; dhe të Drejtat e Grave, Qasja në Drejtësi dhe Siguri .

Hartimi i Programit përfshiu këto faza kryesore:

- . Mbledhja e të dhënave, shqyrtimi dhe analiza e problemeve;
- . Hartimin e Programit dhe planit të saj të veprimt;
- . Konsultimet ndërministrorë dhe publike

SHTYLLA I: Fuqizimi ekonomik dhe mirëqenia sociale

Gjendja aktuale Përkundër përmirësimeve nëpër vite, Kosova karakterizohet me shkallë të lartë të varfërisë. Sipas rezultateve të fundit të varfërisë në konsum (ASK, 20172), në vitin 2015 shkalla e varfërisë në Kosovë ishte 17.6 për qind

Shkalla e varfërisë tek familjet me kryefamiljare gra është më e lartë, respektivisht 23.7 për qind në krahasim me 17 për qind sa ishte në ekonominë familjare me kryefamiljarë meshkuj . Në nivel individual, në vitin 2015, 18 për qind e femrave në Kosovë jetonin në varfëri në krahasim me 17.2 për qind të meshkujve, pothuajse një për qind diferencë.

Ekziston ndarje gjinore e profesioneve: gratë janë kryesisht të punësuar në sektorin e arsimit, tregtisë dhe kujdesit shëndetësor (përbëjnë 48.4 për qind të grave të punësuar). Sektorët kryesorë të punësimit të burrave janë prodhimi, ndërtimtaria dhe tregtia (duke përbërë 45.8 për qind të meshkujve të punësuar). Të dhënat nga AFP, po ashtu tregojnë se sektori publik preferohet nga gratë, si një sektor që ofron punësim të qëndrueshëm.

Niveli i shkollimit tek meshkujt mbetet më i lartë sesa tek femrat: në vitin 2015, rreth gjysma e femrave të moshës 15-64 vjeçare kishin të përfunduar vetëm shkollën fillore në krahasim me 27 për qind të meshkujve (ASK, 2016). Mirëpo, në vitet e fundit, sipas statistikave të arsimit të MASHT-it, shkalla bruto e regjistrimit për vajza dhe djem ishte pothuajse e njëjtë: ishte 94.9 për qind për vajza dhe 94.5 për qind për djem.

SHTYLLA II: Të Drejtat e Grave, Qasja në Drejtësi dhe Siguria

Gjendja aktuale Pjesëmarrja politike e grave Përfaqësimi politik i grave në kuvende legislative apo pozita vendimmarrëse mbetet më i ulët në krahasim me përfaqësimin e burrave. Pjesëmarrja politike e grave në Kosovë garantohet me Kushtetutën e Republikës së Kosovës, me anë të ofrimit të mundësive të barabarta për pjesëmarrje të grave dhe burrave përfshi edhe jetën politike (Kushtetuta e Republikës së Kosovës, Neni 7.2). Kuota e pjesëmarrjes zgjedhore është përcaktuar në 30 për qind sipas Ligjit për Zgjedhjet e Përgjithshme të Kosovës si dhe Ligjin për Zgjedhjet Lokale.

Bazuar në analizën e gjendjes aktuale, problemi kryesor në fushën e të Drejtave të Grave, Qasja në Drejtësi dhe Siguria është qasja e brishtë në realizimin e të drejtave pamundëson arritjen e barazisë gjinore.

Dhuna në baza gjinore Shoqëria Kosovare vazhdon të afirmojë ose tolerojë dhunën si mënyrë e disiplinimit apo rritjes së fëmijëve apo kontrollit dhe mbajtjes së grave në pozitën e tyre shoqërore.

Gratë në grupet minoritare dhe me aftësi të kufizuara po ashtu ballafaqohen me sfida më të theksuara ekonomike, sociale dhe kulturore. Sipas grave aktiviste, në veçanti gratë Rome, Ashkali dhe Egjiptase ballafaqohen me diskriminime të "trefishta," meqë diskriminohen nga familjet e tyre, nga komunitetet e tjera në shumicë

Gratë mbesin në numër të konsiderueshëm më të lartë, viktimat e dhunës në familje dhe formave tjera të dhunës në baza gjinore në Kosovë.

3. Objektivat e Programit për Zyrën e Barazi Gjinore

Avancimi i realizimit të të drejtave në vendimmarrje, paqe, siguri dhe drejtësi garantues i arritjes së barazisë gjinore. Rritet pjesëmarrja dhe përfaqësimi i barabartë në procesin e vendimmarrjes në përputhje me kërkesat e Ligjit për Barazi Gjinore. Krijimi i një mjedisi të sigurt dhe jo diskriminues për gratë dhe burrat në sektorin e sigurisë. Avancimi i barazisë gjinore, përmes arsimit dhe shëndetësisë cilësore, gjithë përfshirjes, dhe shfrytëzimit të kapaciteteve njerëzore si kontribuues në zhvillimin e qëndrueshëm njerëzor dhe zhdukjen e pabarazive dhe stereotipeve gjinore, Komuna e Klinës bazuar në nevojat dhe qeshjet specifike të grave është duke treguar interesime, dhe përkushtime në fuqizimin e grave në të gjitha sferat e jetës, përmes bashkëpunimit dhe partneritetit të institucioneve lokale si me organizata jo qeveritare dhe jo formale, organizata publike dhe grupe të ndryshme të interesit. Zyra për barazi gjinore harton këtë plan të punës që do të trajtonte çështjet themelore të barazisë gjinore në jetën publike, të mbrojtjes dhe trajtimit të barabartë të grave e burrave, për mundësitë dhe shanset e barabarta për ushtrimin e të drejtave, si dhe për pjesëmarrjen e ndihmesën e tyre në zhvillimin e të gjitha fushave të jetës shoqërore. Ky plan i Veprimit ka për qëllim avancimin e çështjeve gjinore në zbatimin e politikave, programeve zhvillimore të komunës, për ta fuqizuar rolin e gruas drejt zhvillimit, ekonomik, social, shëndetësor, arsimor etj. Përmes këtij plani do të krijohen

Plani Vjetor i Veprimit për Zyrtarët e Barazisë Gjinore

Emri i ZBGJ: Vitore Shala

Komuna: Klinë

Viti: 2022/2023

QËLLIMI 1: Përfitimi nga zhvillimi ekonomik dhe krijimi i mundësive të barabarta për të përmirësuar mirëqenien sociale në komunën e Klinës

Aktiviteti	Departamenti nga i cili kërkohet mbështetje Shkruani emrin e departamenteve brenda institucionit tuaj që ju duhet të kërkoni ndihmë/bashkëpunim në mënyrë që të organizoni aktivitetin. Kur kemi të bëjmë me organizatë - shkruani emrin e organizatës	Grupi i synuar/përfituesit	Periudha e zbatimit Shkruani datën e fillimit dhe përfundimit të aktivitetit. Sigurohuni që të përfshini ditët që ju nevojiten për planifikim dhe përgatitje. Nëse nuk jeni i sigurt për datën e saktë, sigurohuni që të shkruani një datë paraprake të cilën mund ta përshtatni më vonë.	Burimet e duhura Shkruani të gjitha burimet e nevojshme për zbatimin e aktivitetit. Nr. e personelit, pajisjeve, vendin etj.	Buxheti i duhur Shkruani më poshtë buxhetin e nevojshëm për zbatimin e secilit aktivitet.	Rezultati i dëshiruar/ Rezultatet e pritshme Shkruani se çfarë lloj rezultati prisni pas zbatimit të secilit aktivitet.	Dokumenti Strategjik në përputhje me aktivitetin Shkruani strategjitë/dokumentet me të cilat lidhet aktiviteti P.sh. Programi i Kosovës për Barazi Gjinore ose Plani Komunal i Veprimit, Plani Zhvillimor Social-Ekonomik i Komunës etj.
Në kolonat e mëposhtme shkruani aktivitetet që dëshironi të organizoni, të cilat do t'ju ndihmojnë të arrini Qëllimin 1. Përdorni një kolonë për aktivitet. Shtoni kolona sipas nevojës.							
1. Aktivitete informuese për promovimin e të drejtës për pushimin e lehonisë dhe prindëror	1.Dshms, QPS,Zyra komunale e punsimit	Gratë.	Data e fillimit 15 mars dhe 15 qershor 2022/2023	Trajner/re Broshura Laptop Monitor Kimika Fletore Qendra Rinore Shtëpia e Kulturës	Trajneri/rja 3 muaj Buroshura Kimika fletore	Rezultati i pritshëm është marrja e informacioneve për pushim,in e lehonisë	Programi i Kosovës për Barazi Gjinore ose Plani Komunal i Veprimit Ligji mbi Lehonin
2. Subvencionimi i pagesës për kopshtet e fëmijëve të nënave vetë-ushqyese, përfutuese të skemave sociale 2.1 Krijimi i mundësive për përfshirjen e fëmijëve me nevoja të veçanta në institucionet parashkollore dhe parafillore	2. DSHMS, DKA, QPS Drejtoria komunale e Arsimit .Ministria e Arsimit OJQ-të e PAK	Nënat vetushqyese, fëmijët Fëmijët me Aftësi të Kufizuara	Permanent Fillimi i vitit janar-shkurt 2022/2023	Komuna Komuna DKA	Buxheti nga DKA	Ndihmë për nënat vetushqyese Edukimi i fëmijëve i i Edukim dhe socializmi i fëmijëve me nevoja të veçanta	Programi i Kosovës për Barazi Gjinore ose Plani Komunal i Veprimit, Plani Zhvillimor Social-Ekonomik i Komunës Ligji për arsimin fillor dhe për persona me aftësi të kufizuara

3. Trajnimi i përfituesve të kategorive sociale dhe angazhimi i tyre në programet e punësimit	3. DSHMS, QPS	Përfituesit e skemave sociale	Permanent	Komuna QPS	Buxheti Komunal	Certifikimi Punësimi	Strategjia Sektoriale e MPMS-së 2018-2022
5. Integrimi i perspektivës gjinore/marrja e masave afirmative për ndarjen e banesave sociale	5. DSHMS, Donatorët	Përfituesit e asistencës sociale në gjendje të rëndë ekonomike	Vazhdimësi 2022/2023	Komuna Donatorët DSHMS	Buxheti komunal	Strehimi i familjeve në gjendje të rëndë ekonomike me asistencë sociale	Ligji për Barazi Gjinore Strategjia komunale për Barazi Gjinore
Aktivitetet vetdijësuese dhe politika publike për t'i kontribuar parandalimit të braktisjes së shkollimit për vajza dhe djem në arsimin mesëm të lartë, me fokus të komunitet Rome, Ashkali dhe Egjiptas	Zyra e komuniteteve, DKA	Fëmijët komunitet Rome, Ashkali dhe Egjiptas	Vazhdimësi 2022/2023	DKA, Donatorët	Buxheti i DKA	Marrja e diplomave Fëmijëve komunitet Rome, Ashkali dhe Egjiptas	Plani Strategjik Arsimit në Kosovë 2017-2022

Organizimi i panireve të ndërmarrjeve në pronësi të grave edhe në fusha jo tipike; dhe organizimi , në vend dhe jashtë, për të marrë mësim, rrjetëzim dhe promovim dhe zgjerim të tregut

QËLLIMI 2: Sigurimi i qasjes së barabartë në të drejta, liri dhe vendimarrje,

Aktiviteti	Departamenti nga i cili kërkohet mbështetje	Grupi i synuar/përfituesit	Periudha e zbatimit	Burimet e duhura	Buxheti i duhur	Rezultati i dëshiruar/ Rezultatet e pritshme	Dokumenti Strategjik në përputhje me aktivitetin
Në kolonat e mëposhtme shkruani aktivitetet që dëshironi të organizoni, të cilat do t'ju ndihmojnë të arrini Qëllimin 1. Përdorni një kolonë për aktivitet.	Shkruani emrin e departamenteve brenda institucionit tuaj që ju duhet të kërkon ndihmë/bashkëpunim në mënyrë që të organizoni	Shkruani grupin e synuar për këtë aktivitet/cilët njerëz apo institucione do të përfitojnë pasi	Shkruani datën e fillimit dhe përfundimit të aktivitetit. Sigurohuni që të përfshini ditët që ju nevojiten për planifikim dhe përgatitje. Nëse nuk jeni i sigurt për datën e	Shkruani të gjitha burimet e nevojshme për zbatimin e aktivitetit. Nr. e personelit,	Shkruani më poshtë buxhetin e nevojshëm për zbatimin	Shkruani se çfarë lloj rezultati prisni pas zbatimit të secilit aktivitet.	Shkruani strategjitë/dokumentet me të cilat lidhet aktiviteti P.sh. Programi i Kosovës për Barazi Gjinore ose Plani Komunal i Veprimt, Plani

Shtoni kolona sipas nevojës.	aktivitetin. Kur kemi të bëjmë me organizatë - shkruani emrin e organizatës.	aktiviteti të jetë zbatuar me sukses.	saktë, sigurohuni që të shkruani një datë paraprake të cilën mund ta përshtatni më vonë.	pajisjet, vendin etj.	e secilit aktivitet.		Zhvillimor Social-Ekonomik i Komunës etj.
2.1. Sensibilizimi i grave për mundësitë e përfitimit nga Programi për Bujqësi dhe Zhvillim Rural	Drejtoria e Bujqësisë,	Gratë fermere	Permanent	Zyrtaret e Drejtorisë së Bujqësisë	Buxheti nga Drejtoria e Bujqësisë,	Aftësimi i grave në viset rurale për përfitimin e grandeve	SKZH: Masa 16: Rritja e Qasjes në Financa për Ndërmarrjet Kosovare
2.2. Vazhdimi i masës afirmative për regjistrimin e pronës së përbashkët në emër të dy bashkëshortëve, pa pagesë	Drejtoria ,kadastër dhe pronë	Pronarët meshkuj dhe femra	2022/2023	Zyrtarët e Drejtorisë, kadastër dhe pronë	Nuk parashihet buxhet	Rexhistrimi i pronës në emër të dy bashkëshortëve	SKZH:Masa 13 Forcimi i sistemit të drejtave pronësore; Strategjia Kombëtare për të Drejtat Pronësore në Kosovë 2016-2021.
2.3. Organizimi i fushatave vetëdijësuese për të drejtën në trashëgimi dhe pronë	Drejtoria ,kadastër dhe pronë	Burrat dhe gratë	2022/2023	Zyrtarët e Drejtorisë, kadastër dhe pronë	Nuk parashihet buxhet	Certifikimi i punëtorëve social	
Ndërtimi i objekteve për parashkollor/parafillor (Rezultati 2.8.2. Plani i Veprimit i PSAK)	Drejtoria për Urbanizëm dhe planifikim	Fëmijët	2022/2023		Buxheti komunal dhe donatorët	1 ë ndërtuar	SKZH 2020-2022
Përkrahje financiare për avancim profesional, infrastrukturë dhe ndërgjegjësim publik për ngritjen e pjesëmarrjes së vajzave grave në sport.	Drejtoria e Kulturës	Sportistët e dy gjinive	Vazhdimësi 2022/2023	Zyrtaret e Drejtorisë së Kultures dhe zyrtarja per Barzi Gjinore	MKRS, komuna dhe donatorët	1 Paleseter e në ndërtua , de te behet renovimi	Ligji për Barazi Gjinore

Organizimi i panairove të ndërmarrjeve në pronësi të grave edhe në fusha jo tipike; dhe organizimi i B2B, në vend dhe jashtë, për të marrë mësim, rrjetëzim dhe promovim dhe zgjerim të tregut	Drejtoria Ekonomisë , bujqësisë dhe zhvillim rural dhe Gratë fermerë	Gratë fermere	2022/2023	Zyrtarët e drejtorisë së Bujqësisë	Buxheti komunal dhe donatorët	2 Panairove	Ligji për Barazi Gjinore
Senzibilizimi për pjesëmarrjen e grave fermere në Shërbime Këshilluese	Drejtoria Ekonomisë , bujqësisë dhe zhvillim rural, zyra për Barazi Gjinore	Gratë fermerë	Vazhdimësi 2022/2023	Broshura	Komuna dhe donatorët	Aftësimi i grave si fermerë	SKZH: Masa 16: Rritja e Qasjes në Financa për Ndërmarrjet Kosovare
Informimi i grave për mundësitë dhe përparësitë e organizimit në kooperativa (takime, broshura)	Drejtoria Ekonomisë , bujqësisë dhe zhvillim rural	Gratë fermerë	Gjatë tër vitit 2022/2023	Drejtoria për bujqësi dhe pylltari	Komuna, ministria e linjës	Njohuri për zhvillimin e bizneseve të vogla	SKZH: Masa 16: Rritja e Qasjes në Financa për Ndërmarrjet Kosovare
Përfshirja e perspektivës gjinore në panairot ekzistuese	Drejtoria Ekonomisë , bujqësisë dhe zhvillim rural	Gratë dhe burrat fermerë	Vazhdimësi 2022/2023		Buxheti komunal dhe donatorët		Ligji për Barazi Gjinore
Aktivitetet për shënimin e Ditëve Ndërkombëtare - 8 marsi Dita e Gruas - 7 prilli dita Ndërkombëtare e Shëndetësisë - 1 Qershori Dita Ndërkombëtare e Fëmijëve - 20 Nëntori Konventa e KB	Drejtuarit i Administratës Drejtoria për SHMS Drejtoria e Arsimit NJDNJ –DKA-	Gratë Punonjësit shëndetësor dhe komuniteti Fëmijët e të gjitha moshave prindërit dhe institucionet arsimore Të gjithë qytetarët	Mars – 2022 Mars 2023 Prill -202 prill-2023 Qershor- 2022 Qershor-2023	Grupi i grave asambleiste, OJQ-të, komuna, gratë në biznes.etj. Zyrtarët shëndetësor DKA, Kopshtet e fëmijëve Zyrtarët për këshilla juridike falas komuna	Buxheti komunal Drejtoria e administratës Buxheti komunal Drejtoria e arsimit dhe buxheti	Njohuri për ruajtjen e Ambientit të shëndoshë e të Pastër Përfitojnë fëmijët e grup moshave të ndryshme	Plani i veprimtari për Barazi Gjinore Kalendari i festave dhe ditëve ndërkombëtare me rëndësi

-25 Nëntori dita ndërkombëtar kundër dhunës ndaj gruas	Drejtoria i SHMS	Gratë dhe shoqëria	Nëntor- 2022 Nëntor-2023	QPS, mekanizmi lokal kundër dhunës			
- 1 Dhjetori Dita Ndërkombëtare Kundër AIDS	DSHMS	Vetëdijësimi i qytetarëve	Nëntor -2022 Nëntor-2023	Zyrtarët shëndetësor	Buxheti komunal	Përmes sesioneve këshilluese bëhet vetëdijësimi për parandalimin e dhunës në familje në baza gjinore	Kalendari i ditëve festive ndërkombëtare
- 10 Dhjetori Dita Ndërkombëtare e DNJ	Drejtoria i Administratës	Qytetarët		Zyrtarë të Avokatit të Popullit ,komuna	Buxheti komunal nga drejtoritë përkatëse sipas aktivitetit	Rritja e shëndetit ,Kujdesi ndaj sëmundjeve të ndryshme	Ligji për barazi gjinore
- 3 Dhjetori Dita e Persona me Aftësi të Kufizuara (PAK)	DSHMS-Handikos dhe OMPAK	Personat me aftësi të kufizuara	Dhjetor -2022 Dhjetor -2023 Dhjetor -2022 Dhjetor -2023 Dhjetor -2022 Dhjetor -2023	Komuna, "Handikos," OMPAK		Avancimi i të drejtave në shoqëri me persona me aftësi të kufizuara	Ligji për Persona me Aftësi të Kufizuara
--Tetori muaji i mundësive të barabarta profesionale për PAK	DSHMS-DA-Drejtoria i Administratës ,Handikos dhe OMPAK	Personat me aftësi të kufizuara	Tetor -2022 Tetor -2023	Komuna .Handikos.O MPAK	Buxheti Komunal dhe OJQ-të	Avancimi i të drejtave në shoqëri dhe i PAK	Ligji për Barazi Gjinore
--Krijimi i kushteve të barabarta për Punësimin e PAK	DSHMS-DA-Drejtoria i Administratës ,Handikos dhe OMPAK	PAK	Tetor -2022 Tetor -2023	Zyra komunale e punësimit ,komuna			Ligji për PAK

-Tetori muaji rozë – aktivitete për zbulimin dhe luftimin e kancerit -16 ditët e aktivizimit kundër dhunës	DSHMS- D.Administratës -OJQ-të DSHMS –QPS-Rrjeti i grupit te Grave .zyra ekryetarit D.Adnistratës	Qytetarët Gratë dhe Burrat	Tetor -2022 Tetor -2023 Nëntor -202 Nëntor -2023	DSHMS, QPS,Mekaniz mi lokal kundra dhunës rrjeti i grave etj	Buxheti komunal	Parandalimi dhe shërimi i kancerit të gjirit Përfitojnë burrat dhe gratë	Plani veprim i zyrës për barazi gjinore
Trajnime per aktivitete te ndryshme të vazhdueshme gjinore ne te dy gjinit	DSHMS, -zyrta për barazi gjinore- OJQ-të	Qytetarët Gratë dhe Burrat	Vazhdimësi 2022-2023	DSHMS, QPS,Mekaniz mi lokal kundra dhunës rrjeti i grave etj	Buxheti komunal	parandalimin e dhunë në familje në baza gjinore Rritja e shëndetit ,Kujdesi ndaj sëmundjeve të ndryshme Avancimi i të drejtave në shoqëri me persona me aftësi të kufizuara	Plani veprim i zyrës për barazi gjinore
→Fuqizimi ekonomik i grave te Komunës se Klinës nga formimi i grupit te grave Avokuese	Niveli lokal dhe OJQ-të	Grat dhe vajzat	Vazhdimësi për 2022- 2023	Niveli lokal OJQ-të	Buxheti OJQ-të dhe Komuna pjesërisht	Mbështetja e grave dhe vajzave për ngritjen e ekonomisë familjare	Plani veprim i zyrës për barazi gjinore